

Konkrétní ukázky výsledkových sestav pro ředitele, učitele i žáky i s vysvětlujícím komentářem a rozbořem jejich přínosů, výhod a nevýhod jsou uvedeny v kapitole 6.

5.3 Nové inspekční nástroje (obecný popis, způsob práce)

5.3.1 Vymezení účelu nově vytvářených inspekčních nástrojů

Jedním z hlavních cílů projektu NIQES bylo vytvoření nových metodických postupů pro sledování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ve školách v takové formě, která umožní nejen institucionální hodnocení škol a školských zařízení, ale také vlastní evaluační aktivity škol způsobem kompatibilním s externím hodnocením prováděným ČŠI. Ambice tohoto cíle ležely především ve třech oblastech:

Vymezení kvality ve vzdělávání. Českému vzdělávacímu systému byla dlouhodobě a opakovaně vytýkána (například ze strany expertních zpráv OECD) nejasnost kritérií kvality vzdělávání, ne zcela jasné cíle v jednotlivých oblastech a segmentech vzdělávání a nedostatečný konsenzus na tom, jaké rysy by mělo kvalitní vzdělávání nést. Z toho důvodu se část projektového snažení orientovala na detailní formulaci kritérií kvalitní práce školy a jejich transformaci do konkrétních indikátorů kvality ve všech oblastech práce školy. Vznikl modelový popis *kvalitní školy*, který charakterizuje deklarované vize a koncepce školy, výkonné a pedagogické řízení školy, parametry a rozvoj pedagogického sboru, rysy výuky, sledování a hodnocení výsledků žáků, včetně zohledňování jejich specifických individuálních potřeb, a to vše s ohledem na kontextuální podmínky, které vzdělávání na všech uvedených úrovních ovlivňují. Kompletní vytvořená sada kritérií a indikátorů včetně modelových příkladů a metodiky pro jejich užití by se měla stát součástí autoevaluačních nástrojů užívaných kromě ČŠI také školami a zřizovateli.

Vytvoření evaluačních a autoevaluačních nástrojů pro hodnocení vzdělávání. Projekt umožnil vznik sad kritérií, indikátorů a hodnotících škál pro sledování a hodnocení obecné kvality vzdělávání a podpory rozvoje a dosažené úrovně ve vybraných gramotnostech. Tyto vytvořené nástroje jsou základem pro inspekční činnost, ale vzhledem k jejich zpřístupnění všem školám také prostředkem ke kontinuálnímu vyhodnocování vlastní úrovně školy v definovaných oblastech. Cílem projektu je po zavedení všech nástrojů do praxe dosáhnout stavu, kdy jak ČŠI, tak samy školy, ale také zřizovatelé mohou v libovolný okamžik posuzovat kvalitu vzdělávání podle jednotných hledisek. Časová neměnnost kritérií umožňuje stanovovat dlouhodobé cíle, sledovat míru jejich naplnění, přijímat cílená a efektivní opatření ke zvýšení kvality a vyhodnocovat jejich účinnost.

Metodická podpora školám. Všechna vytvořená kritéria a indikátory jsou a průběžně nadále budou doplňována o příklady jejich pozitivního naplnění jak na základě představ tvůrců, tak průběžně na základě inspekčních zjištění. Takto vzniklá „databáze příkladů dobré praxe“ bude školám ve stále rostoucí míře umožňovat hledat inspiraci v oblastech, v nichž se svojí úrovní nejsou prozatím spokojeny. Zdánlivě vysoká podrobnost jednotlivých kritérií a indikátorů v této souvislosti představuje jednoznačnou výhodu, protože umožní diagnostikovat silné a slabé stránky škol velmi zacíleně. Tam, kde je to možné, jsou indikátory doplněny o popisy toho, jak může být daný znak ve škole realizován na jednotlivých úrovních hodnotících škál.

Veškeré výstupy (kritéria, indikátory) byly zpracovány v modifikacích pro jednotlivé stupně vzdělávání, od předškolního vzdělávání až po vyšší odborné vzdělávání, a i když řada aspektů